

Bấy giờ Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Các Bồ-tát này hành nghĩa sâu xa.

Phật bảo Thiện Hiện:

- Đúng như vậy! Đúng như vậy! Các Bồ-tát này hành nghĩa sâu xa.

Thiện Hiện nên biết: Các Bồ-tát này có thể làm việc khó làm. Đó là ý nghĩa đã hành tuy rất sâu xa, nhưng đối với pháp của địa vị Thanh văn, Độc giác có thể chẳng chứng đắc.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

- Theo con hiểu nghĩa Phật dạy: Việc làm của các Bồ-tát này chẳng khó, chẳng nên nói các Bồ-tát ấy có thể làm việc khó làm. Vì sao? Vì nghĩa sở chứng sâu xa của Bồ-tát này đã bất khả đắc, nên năng chứng Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng bất khả đắc. Pháp chứng, người chứng, nơi chốn chứng, thời gian chứng cũng bất khả đắc. Nếu các Bồ-tát nghe lời này, tâm chẳng chìm đắm, cũng chẳng hối hận, chẳng kinh, chẳng sợ thì chính là hành Bát-nhã ba-la-mật-đa. Các Bồ-tát này khi hành như thế chẳng thấy các tướng, cũng chẳng thấy ta hành Bát-nhã ba-la-mật-đa để gần quả vị Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, xa lìa địa vị Thanh văn, Độc giác v.v....

Các Bồ-tát này đối với việc như thế cũng chẳng phân biệt. Ví như hư không, chẳng nghĩ: Ta cách vật kia hoặc xa, hoặc gần. Vì sao? Vì hư không không động, không phân biệt vậy. Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa cũng như thế, chẳng nghĩ: Thanh văn, Độc giác xa ta, Vô thượng Bồ-đề gần ta. Vì sao? Vì Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa đối với tất cả pháp không phân biệt vậy.

Ví như người biến hóa chẳng nghĩ: Chất huyễn, thầy huyễn gần ta. Chúng bàng quan v.v... cách xa ta. Vì sao? Vì người huyễn không phân biệt vậy. Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa cũng thế, chẳng nghĩ: Thanh văn, Độc giác cách xa ta, Vô thượng Bồ-đề gần ta. Vì sao? Vì Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không phân biệt tất cả pháp vậy.

Nên biết! Các dụ về bóng hình cũng như thế, giống như Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác không ưa không ghét tất cả pháp. Vì sao? Vì Như Lai đoạn trừ hẳn tất cả phân biệt về thương ghét vậy. Bát-nhã

ba-la-mật-đa sâu xa cũng thế, không ưa không ghét tất cả pháp. Vì sao? Vì Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa đều dứt hẳn tất cả phân biệt vậy.

Ví như người được Như Lai biến hóa ra, tuy có hành động nhưng không phân biệt. Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa cũng như thế, mặc dù có thể thành tựu sự nghiệp đã làm nhưng không phân biệt. Ví như có người thợ khéo chế tạo ra các loại người máy, hoặc nam hoặc nữ v.v... Các người máy này tuy có hành động nhưng không phân biệt. Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa cũng như thế, tuy có làm các thứ việc cần làm nhưng không phân biệt.

Khi ấy, Xá-lợi Tử hỏi Thiện Hiện:

- Nếu các Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là hành pháp bền chắc hay là hành pháp chẳng bền chắc?

Thiện Hiện thưa:

- Nếu các Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là hành pháp không bền chắc, không hành pháp bền chắc.

Khi ấy có vô lượng thiên tử cõi Dục nghĩ: Nếu các Bồ-tát có thể phát tâm Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác, thì mặc dù hành nghĩa lý sâu xa của Bát-nhã ba-la-mật-đa nhưng thường chẳng chứng đắc Niết-bàn, chẳng rơi vào địa vị Thanh văn, Độc giác. Do nhân duyên này nên rất là hiếm có, thường làm được những việc khó làm, tất cả thế gian đều nên kính lễ.

Cụ thọ Thiện Hiện biết ý nghĩ của các Thiên tử nên bảo với họ:

- Nếu các Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, chẳng chứng Niết-bàn, chẳng rơi vào địa vị Thanh văn và Độc giác thì chẳng phải là việc hy hữu, chưa phải là việc khó làm. Nếu các Bồ-tát biết tất cả pháp và các hữu tình hoàn toàn chẳng có, đều bất khả đắc mà phát tâm Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác, mặc áo giáp tinh tấn, thể độ vô lượng vô biên hữu tình, giúp vào cảnh giới Vô dư Bát Niết-bàn, thì đó mới thật là hy hữu, thường làm được việc khó làm.

Thiên tử nên biết! Nếu các Bồ-tát mặc dù biết các pháp và các hữu tình đều bất khả đắc, nhưng phát tâm Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác, mặc giáp tinh tấn là vì muốn điều phục các loài hữu tình; như có người vì muốn điều phục hư không, mặc áo giáp bền chắc chiến đấu cùng hư không. Vì sao? Nay các Thiên tử! Vì hư không viễn ly nên hữu tình cũng viễn ly. Hữu tình viễn ly nên áo giáp cũng viễn ly. Hữu tình viễn ly nên sự nhiều ích cũng viễn ly. Hữu tình viễn ly nên năm uẩn cũng viễn ly. Hữu tình viễn ly nên tất cả pháp cũng viễn ly. Nếu các Bồ-tát nghe lời này, tâm chẳng chìm đắm, cũng chẳng lo buồn, chẳng kinh, chẳng sợ, là hành Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Khi ấy, Thế Tôn bảo Thiện Hiện:

- Vì nhân duyên gì mà các Bồ-tát nghe lời như thế, tâm chẳng chìm đắm, cũng chẳng lo buồn, chẳng kinh, chẳng sợ?

Cụ thọ Thiện Hiện bạch:

- Bạch Thế Tôn! Do tất cả pháp đều viển ly vậy, không sở hữu vậy. Vì sao? Vì các Bồ-tát này đối với tất cả pháp hoặc chìm đắm v.v... hoặc bị chìm đắm v.v... hoặc nơi chốn chìm đắm, thời gian chìm đắm, người chìm đắm v.v... do đây chìm đắm v.v... đều không sở đắc. Do tất cả pháp bất khả đắc vậy. Nếu các Bồ-tát nghe việc như thế, tâm chẳng chìm đắm, cũng chẳng lo buồn, chẳng kinh, chẳng sợ, thì đó là hành Bát-nhã ba-la-mật-đa. Nếu các Bồ-tát khi hành như thế thì các trời Đế Thích, Đại Phạm Thiên Vương v.v... chủ thế giới đều cùng kính lễ.

Phật bảo Thiện Hiện:

- Nếu các Bồ-tát có thể hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế, thì chẳng phải chỉ thường làm cho các trời Đế Thích, Đại Phạm Thiên Vương v.v... chủ thế giới đều cùng kính đánh lễ, mà các Bồ-tát này cũng được hơn thế nữa. Đó là trời Cực Quang Tịnh, hoặc trời Biến Tịnh, hoặc trời Quảng Quả, hoặc trời Tịnh Cư và trời, rỗng, A-tổ-lạc v.v... khác cũng đều kính lễ, cũng được chư Phật và Bồ-tát ở vô lượng, vô số, vô biên thế giới trong mười phương đều hộ niệm.

Thiện Hiện nên biết: Các Bồ-tát này thường được chư Phật, các chúng Bồ-tát và các trời, rỗng, A-tổ-lạc v.v... nhớ nghĩ, bảo vệ. Công đức căn lành từng niệm từng niệm tăng trưởng, mau chứng quả vị Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện nên biết: Các Bồ-tát này đã trụ được địa vị Bất thối chuyển của Bồ-tát. Giả sử tất cả hữu tình ở thế giới chư Phật như cát sông Hằng trong mười phương đều biến thành ma, các chúng ma này đều hóa làm chừng ấy ác ma. Các ác ma này đều có vô lượng vô biên thân lực. Các ác ma này dùng hết thân lực của mình cũng chẳng thể làm trở ngại các Bồ-tát này hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, hoặc thối lui Bồ-đề.

Thiện Hiện nên biết: Nếu các Bồ-tát thành tựu hai pháp thì tất cả ác ma chẳng thể làm trở ngại. Hai pháp đó là:

- 1- Quán sát tất cả pháp đều Không.
- 2- Không xả bỏ tất cả hữu tình.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu các Bồ-tát thành tựu hai pháp thì tất cả ác ma chẳng thể làm chướng ngại. Hai pháp đó là:

- 1- Đúng như lời nói, có thể thực hành tất cả.

2- Thường được chư Phật hộ niệm.

Thiện Hiện nên biết: Nếu các Bồ-tát thành tựu hai pháp thù thắng như thế thì các thiên thần v.v... thường đến lễ kính, phát khởi sự siêng năng, tinh tấn, gần gũi, cúng dường, thưa hỏi, nói thế này:

“Lành thay Đại sĩ! Ngài có thể dùng phương tiện thiện xảo như thật hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, mau có thể an trụ địa vị trí tuệ của chư Phật, có thể làm chỗ nương tựa cho tất cả hữu tình không có nơi nương tựa, có thể cứu hộ kẻ không có người cứu hộ, có thể làm nhà cửa cho kẻ không có nhà cửa, có thể làm nơi hướng đến cho người không có nơi hướng đến, có thể làm hòn đảo cho người không có hòn đảo, có thể làm chỗ quay về nương tựa cho người không có nơi quay về nương tựa, có thể làm ánh sáng cho người tối tăm, có thể làm tai mắt cho người đui, điếc. Vì sao? Nay thiện nam tử! Nếu ai có thể dùng phương tiện thiện xảo an trụ Bát-nhã ba-la-mật-đa, thì mau chứng quả vị Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Tất cả ác ma chẳng thể làm trở ngại.”

Thiện Hiện nên biết: Nếu các Bồ-tát có thể an trụ đúng Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa thì được chư Phật Thế Tôn ở vô lượng, vô số, vô biên thế giới trong mười phương, ở giữa đại chúng tự nhiên hoan hỷ khen ngợi, tán thán danh tự, dòng họ, sắc tướng, công đức. Như Ta ngày nay, ở giữa đại chúng tự nhiên hoan hỷ khen ngợi, tán thán Bồ-tát Bảo Tràng và các Bồ-tát v.v... về danh tự, dòng họ, sắc tướng, công đức, đang an trụ Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, tịnh tu phạm hạnh ở cõi Phật Bất Động.

Bấy giờ, Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đều ở giữa chúng tự nhiên hoan hỷ, khen ngợi, tán thán tất cả danh tự, dòng họ, sắc tướng, công đức của Bồ-tát chăng?

Phật bảo:

- Chẳng phải vậy! Nếu các Bồ-tát đã được Bất thối chuyển Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, hành phương tiện thiện xảo Bát-nhã ba-la-mật-đa, thì các Bồ-tát này được các đức Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác ở giữa đại chúng tự nhiên hoan hỷ, khen ngợi, tán thán danh tự, dòng họ, sắc tướng, công đức.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Có Bồ-tát nào chưa được Bất thối chuyển quả vị Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, mà được Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác ở giữa đại chúng tự nhiên hoan hỷ, khen ngợi, tán thán danh tự, dòng họ, công đức chăng?

Phật dạy:

- Cũng có, đó là các Bồ-tát tuy chưa đắc Bất thối chuyển quả vị Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, nhưng tu phương tiện thiện xảo Bát-nhã ba-la-mật-đa, thì các Bồ-tát này cũng được các đức Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác ở giữa đại chúng tự nhiên hoan hỷ, khen ngợi, tán thán danh tự, dòng họ, sắc tướng, công đức. Như có Bồ-tát khi theo Phật Bất Động làm Bồ-tát, đã học việc tu và an trú sự thực hành để tu hành phương tiện thiện xảo của Bát-nhã ba-la-mật-đa. Lại có Bồ-tát theo Bồ-tát Bảo Tràng v.v... đã học việc tu và an trú sự thực hành để tu phương tiện thiện xảo của Bát-nhã ba-la-mật-đa, thì Bồ-tát ấy tuy chưa được Bất thối chuyển quả vị Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, nhưng được Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác ở giữa đại chúng tự nhiên hoan hỷ, khen ngợi, tán thán danh tự, dòng họ, sắc tướng, công đức.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có các Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, đối với tánh vô sanh của tất cả pháp tuy rất tin hiểu nhưng chưa chứng đắc Vô sanh pháp nhẫn; đối với tánh rỗng ráo Không của tất cả pháp, tuy rất tin hiểu nhưng chưa được tự tại; đối với địa vị Bất thối chuyển của Bồ-tát tuy an trú tánh vắng lặng của các pháp, nhưng chưa được nhập vào địa vị Bất thối chuyển; các Bồ-tát này cũng được Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác ở giữa đại chúng tự nhiên hoan hỷ, khen ngợi, tán thán danh tự, dòng họ, sắc tướng, công đức.

Thiện Hiện nên biết: Nếu các Bồ-tát được Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác ở giữa đại chúng tự nhiên hoan hỷ, khen ngợi, tán thán danh tự, dòng họ, sắc tướng, công đức, thì các Bồ-tát này vượt khỏi địa vị Nhị thừa, gần Đại Bồ-đề, hoặc đã được thọ ký Bất thối chuyển, hoặc sẽ gần được thọ ký Bất thối chuyển.